

Asia: VN/19122/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntokysymykset

Finanssivalvonnasta annettua lakia koskevat näkemykset

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Huoltovarmuuskeskus kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja on perehtynyt lausuntopyyntöön ja sen taustalla olevaan materiaaliin.

Huoltovarmuuskeskus esittää lausuntonaan Finanssivalvonnasta annettua lakia koskien:

Esitysluonnoksen säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan Finanssivalvonnan edistävän kyberturvallisuutta muun muassa ylläpitämällä ja jakamalla tilannekuvaa tietoturvapoikkeamista ja kyberhyökkäyksistä sekä osallistumalla Huoltovarmuusorganisaation toimintaan. Perusteluissa todetaan myös uusien tehtävien kannalta keskeistä olevan kyberturvallisuuden edistämiseksi tehtävä viranomaisyhteistyö, josta säädettäisiin tarkemmin lakiin ehdotetussa uudessa 3 f §:ssä, sekä asianomaisten viranomaisten välinen tietojenvaihto. Perusteluissa todetaan, että 3 f pykälän tavoitteena on korostaa aktiivisen viranomaisyhteistyön merkitystä kyberturvallisuuteen liittyvien tehtävien tuloksellisen hoitamisen kannalta ja selkeyttää Finanssivalvonnan ja muiden viranomaisten välisen yhteistyön järjestämistä.

Hallituksen esitysluonnoksen säännöskohtaisissa perusteluissa on todettu, että parhaiden käytäntöjen, kyberturvallisuusosaamisen ja uudenlaisia kyberuhkia koskevan ajantasaisemman tiedon vastavuoroinen jakaminen yli toimialarajojen tehostaa voimavarojen käyttöä ja hyödyttää siten myös finanssimarkkinoiden toimijoita.

Huoltovarmuuskeskus kannattaa näitä säännöskohtaisissa perusteluissa esiin nostettuja asioita ja näkee tärkeänä Finanssivalvonnan, ministeriöiden ja muiden viranomaisten kanssa tehtävän yhteistyön ja tiedonjakamisen sekä Huoltovarmuusorganisaatiossa elinkeinoelämän ja viranomaisten kanssa yhteistyössä tehtävän varautumisen kehittämistyön. Huoltovarmuuskeskus näkee tärkeänä myös toiminnan yhteensovittamisen nykyisen Suomen kyberuhkiin varautumisen toimintamallin kanssa, jotta hyvä ja tuloksekas kyberturvallisuuden yhteistyö työ voi jatkua myös tulevaisuudessa.

Huoltovarmuuskeskus huomauttaa, että CER-direktiivin kansallisesti toimeenpaneva laki on vasta lausuntokierroksella. Sivulla 33 esitetty malli viranomaistehtävistä ei ole siis vielä valmis tai hyväksytty. Lisäksi CER-direktiivin veloitteesta tukea kriittisiä toimijoita niiden häiriönsietokyvyn kasvattamisesta ei ole hallituksen esitysluonnoksessa vielä valmista toimintamallia.

Muita lakiehdotuksia koskevat näkemykset

Huoltovarmuuskeskuksella ei ole lausuttavaa muita lakiehdotuksia koskien

Kansallisen liikkumavaran käyttämistä ja vaihtoehtoisia toteuttamistapoja koskevat huomiot

Huoltovarmuuskeskuksella ei ole lausuttavaa kansallisen liikkumavaran käyttämistä ja vaihtoehtoisia toteuttamistapoja koskien.

Muut mahdolliset huomiot hallituksen esityksestä

Huoltovarmuuskeskus esittää lausuntonaan hallituksen esityksen muita mahdollisia huomioita koskien:

Viranomaisyhteistyö ja Huoltovarmuusorganisaatiossa tehtävä elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteistyö kyberturvallisuuden ja häiriönsietokyvyn edistämiseksi on kriittisen tärkeää. Huoltovarmuuskeskus ohjaa huoltovarmuustyötä ja siihen liittyvää vuorovaikutusta tiedolla johtamisen keinoin. Riskianalyysien ja tilannekuvan tuotokset ohjaavat tunnistamaan keskeiset huoltovarmuuden varautumistoimenpiteet ja tarvittavat varautumisen tasot koordinoitusti ja kattavasti yhteistyössä kriittisten toimijoiden ja keskeisten viranomaisten kanssa huoltovarmuusverkoston tuella. Ajantasainen ja kaikkien toimialojen osalta mahdollisimman kattava tilannekuva on keskeinen keino tämän tavoitteen toteuttamisessa.

Mahdollisissa poikkeusoloissa ja vakavissa häiriötilanteissa ajantasaisen tilannekuvan rooli häiriön hallitsemiseksi ja vaikutusten pienentämiseksi korostuu. Tällöin myös viranomaisten välinen sekä elinkeinoelämän toimijoiden ja viranomaisten välinen yhteistyö korostuu. Huoltovarmuuskeskus kokoaa huoltovarmuuden tilannekuvaa elinkeinoelämän, viranomaisten ja maan hallituksen päätöksenteon tueksi. Tämä huoltovarmuuden tilannekuva pitää sisällään yleiskuvan eri toimialojen toimintakyvystä ja niiden mahdollisista haasteista. Huoltovarmuuden tilannekuvan muodostaminen kriisi- ja häiriötilanteissa on olennaista päätöksenteon kannalta. Huoltovarmuuskeskus näkee

tärkeänä laaja-alaisen yhteistyön ja viranomaispuolelta saatavan tiedon huoltovarmuuden tilannekuvan analysointityön mahdollistamiseksi.

DORA-asetuksen 4 artiklassa säädetään suhteellisuusperiaatteesta. Esitysluonnoksen pääasiallisten vaikutusten taloudellisten vaikutusten kohdassa todetaan pienempiin finanssialan toimijoihin sovellettavan suhteellisuusperiaatteen mukaisesti lievempiä vaatimuksia. Huoltovarmuuteen vaikuttava laaja-alainen finanssialan toimijoita koskettava häiriötilanne voi lähteä liikkeelle toimialan pienen toimijan riskienhallintaan liittyvästä laiminlyönnistä. Huoltovarmuuden näkökulmasta tilanne voi siis eskaloitua ja levitä laajemmin rahoitusjärjestelmään ja vaarantaa koko markkinan toiminnan sekä mahdollisesti myös lamauttaa koko yhteiskunnan toimintoja laajemmin vaarantaen näin huoltovarmuuden toteutumisen.

Kallioinen Päivi
Huoltovarmuuskeskus